

ကသံဉ်ဒီသဒေးအဂ်ုအကျိတၢ်ပၢ်ဖျါ

HPV ပုၤကညီဖၢ်ဖံလိၣ်မၢ်ဘဲရး(စ) (Human Papillomavirus) ကသံဉ်ဒီသဒေး- တၢ်လၢနကြးသ့ၣ်ညါ

ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒေးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါတက့ၢ်တဖၣ်တၢ်မၤ န့ၢ်အိၤလၢစပုၣ်ကျိၣ်ဒီးကျိၣ်အဂၤအပူၤသ့ၣ်လီၤ. က့ၢ် www.immunize.org/vis

Hojas de información sobre vacunas están disponibles en español y en muchos otros idiomas. Visite www.immunize.org/vis

၁. ဘၣ်မနုၤအယိယဘၣ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒေးလဲၣ်.

HPV ပုၤကညီဖၢ်ဖံလိၣ်မၢ်ဘဲရး(စ) (human papillomavirus) ကသံဉ်ဒီသဒေး ဒီသဒေး ပုၤကညီဖၢ်ဖံလိၣ်မၢ်ဘဲရး(စ) (human papillomavirus) တၢ်ဘၣ်ကံၤ တနီၤသ့ၣ်လီၤ.

HPV တၢ်ဘၣ်ကံၤဒုးအိၣ်ထီၣ် ခဲစၢ်တၢ်ဆါတနီၤသ့ လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီး.

- ဒၤလီၢ်ခိၣ်ထိး, ပိၣ်မုၢ်က့ၢ်ဂီၤ, ဒၤလီၢ်ကျိၤခိၣ်ထိးခဲစၢ်လၢ ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အဂီၢ်, ထုၣ်ဘိခဲစၢ်လၢပိၣ်ခွါတဖၣ်အဂီၢ်
- ခံပူၤခဲစၢ်လၢ ပိၣ်ခွါဒီးပိၣ်မုၢ်အဂီၢ်
- ခဲစၢ်ဖဲပူၤဖိ, ပူၤအခိၣ်ထိး, ဒီးကိၣ်ယုၢ်ဘိလီၢ်ခံ (ကိၣ်ပူၤခဲစၢ်) လၢပိၣ်မုၢ်ဒီးပိၣ်ခွါတဖၣ်

HPV တၢ်ဘၣ်ကံၤတဖၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်ထုးလၢ မုၢ်ခွါက့ၢ်ဂီၤအပူၤသ့လီၤ.

HPV ကသံဉ်ဒီသဒေး ဒီသဒေးဝဲခဲစၢ် ၉၀ မျးကယၤလၢအိၣ်ထီၣ်ခိၣ်ဖျိ HPV လီၤ.

HPV ရၤလီၤအသးခိၣ်ဖျိ ဖံးဘုၣ်ဆူဖံးဘုၣ် တၢ်ဘၣ်ကံၤဒီး မုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံး တၢ်ဘၣ်ဒီဘၣ်ထံးလီၢ်သးတဖၣ်လီၤ. HPV တၢ်ဘၣ်ကံၤတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအကဲထီၣ်အသးညိဒီး ပုၤကိးဂၤဒဲးယၣ်ယၣ် ကမၤန့ၢ်အစ့ၤကတၢ် HPV တကလုၣ်ဖဲအသးသမူအပူၤ တၢ်ဆါကတီၢ်တကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. HPV တၢ်ဘၣ်ကံၤ အါတက့ၢ် ဟါမၢ်က့ၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် လၢ ၂ နံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တဘျီတခိၣ် HPV တၢ်ဘၣ်ကံၤကဲထီၣ်သးကယံၣ်ဒီး ကဒုးကဲထီၣ်ခဲစၢ်လၢ သးသမူလၢခံတပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. HPV ကသံဉ်ဒီသဒေး

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢဖိသၣ်လိၣ်ဘိထီၣ် ၁၁ နံၣ် မ့တမ့ၢ် ၁၂ နံၣ်တဖၣ် ကဆဲး HPV ကသံဉ်ဒီသဒေးလၢ ကမၤလီၤတၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ဒီသဒေးအိၣ်တဖျါထီၣ်လိၣ်အသးဒီး ဘဲရး(စ)တၢ်ဆါယၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကစးထီၣ်ဟ့ၣ် HPV ကသံဉ်ဒီသဒေး စးထီၣ်သးနံၣ် ၉ နံၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢတၢ်ကဆဲးန့ၢ်ပုၤကိးဂၤ တုၤလၢ အသးအိၣ် ၂၆ နံၣ် အကသံဉ်ဒီသဒေးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဟ့ၣ် HPV ကသံဉ်ဒီသဒေးအူ ပုၤနီၢ်ခိၣ်အသးအိၣ် ၂၇ နံၣ်တုၤလၢ ၄၅ နံၣ်, ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢ ပုၤဆါဒီးကသံဉ်သရၣ်လၢ အဟ့ၣ်တၢ်က့ၢ်ထွဲအတၢ်ကတီၤသကိးတၢ်အဖိခိၣ်လီၤ.

ပုၤဖိသၣ်အါတက့ၢ်လၢ အဆဲးဘၣ် ကသံဉ်အခိၣ်ထံးကတၢ်တဖျါ တဖျါအသးနံၣ် ၁၅ နံၣ်ဒီး ကလိၣ်ဘၣ် HPV ကသံဉ်ဒီသဒေး ၂ ဖျါန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢ အဒီးန့ၢ်ဘၣ် ကသံဉ်အခိၣ်ထံးတဖျါဖဲအသးနံၣ် အိၣ် ၁၅ နံၣ် မ့တမ့ၢ် အလီၢ်ခံဒီး ပုၤသးစၢ်တဖၣ်လၢ အအိၣ်ဒီး နီၢ်ကစၢ်ဂံၢ်တြီဆါတဂ့ၢ်တၢ်အိၣ်သးတဖၣ် ကလိၣ်ဘၣ်ကသံဉ် ၃ ဖျါန့ၣ်လီၤ. နကသံဉ်သရၣ်ဟ့ၣ်အါထီၣ်န့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့လီၤ.

တၢ်ဆဲးန့ၢ် HPV ကသံဉ်ဒီသဒေး တပူၤယိဒီးကသံဉ်ဆဲးဒီသဒေးအဂၤသ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

၃. တဲသကိးတၢ်ဒီးနပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်က့ၢ်ထွဲတၢ်မၤစၢၤ

တဲဘၣ်ပုၤလၢအဆဲးန့ၢ်န့ၢ်ကသံဉ်ဒီသဒေးပဲပုၤတဂၤအံၤမ့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒေး -

- အိၣ်တၢ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်တဘၣ်လိၣ်လၢအနး ဖဲအဆဲး HPV ကသံဉ်ဒီသဒေးလၢညါ မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်တဘၣ်လိၣ်လၢအနး, လၢ ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢသးသမူအဂီၢ်
- အိၣ်ဒီးဟုးသး- တၢ်တဟ့ၣ်ကူၣ်လၢ တၢ်ကဆဲး HPV ကသံဉ်ဒီသဒေး ဖဲအိၣ်ဖျါဝံၤအလီၢ်ခံ

လၢတၢ်ဂ့ၢ်တနီၤအပူၤန့ၣ်, ပုၤလၢအဟ့ၣ်နဖိအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်က့ၢ်ထွဲ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဆါတဲလၢ ကသုးတၢ်ဆါကတီၢ်လၢကဟ့ၣ် HPV ကသံဉ်ဒီသဒေး တုၤလၢ တၢ်ဟဲဒီးပုးသးလၢခံတဘျီန့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါတဆဲးတက့ၢ်တဖၣ်, နီၤအမ့ၢ် တၢ်ခုၣ်ဘၣ်န့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဘၣ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒေးန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါဖဲအဘၣ် မ့တမ့ၢ် နးနးကလိၣ်တဖၣ် အါတက့ၢ်ကြးအိၣ်ခိးဝဲတုၤလၢအဘျီတစုတဖျါလၢအမၤန့ၢ် HPV ကသံဉ်ဒီသဒေးန့ၣ်လီၤ.

နပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်က့ၢ်ထွဲတၢ်မၤစၢၤ ဟ့ၣ်အါထီၣ်န့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်လီၤ.

U.S. Department of Health and Human Services
Centers for Disease Control and Prevention

၄. တာ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဃးဒီးကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒါတာ်ခီဆါ

- တာ်ဆါညိးထီၣ်, တာ်ထီၣ်ဂီၤ, မ့တမ့ၢ် ညိးထီၣ်ဖဲ တာ်ဆဲးကသံၣ်အလီၢ်ဒီး တာ်ကီၢ်ထီၣ်န့ၣ်သ့ဖဲန့ၣ်ဆဲး HPV ကသံၣ်ဒီးသဒါတာ်ခီဆါခံန့ၣ်လီၤ.
- ဖဲတာ်ဆဲး HPV ကသံၣ်ဒီးသဒါတာ်ခီဆါခံ ကတူၢ်ဘၣ် တာ်ကီၢ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် ခိၣ်ဆါန့ၣ်လီၤ.

ပှၤတနီၤ အမဲၣ်ခံးသ့ဖဲ တာ်မၤန့ၢ်အီၤကသံၣ်ကသီကျိၤကျဲၤ, လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီး တာ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒါတာ်ခီဆါလီၤ. ဝဲဘၣ်ပှၤလၢအဟ့ၣ်န့ၣ်တာ်ကွၢ်ထွဲဖဲ နမ့ၢ်တူၢ် ဘၣ်လၢ နမဲၣ်မူၤ မ့တမ့ၢ် တာ်သိၣ်လၢန့ၢ်ပှၤအခါတက့ၢ်.

ဒ်ကသံၣ်ကသီအဂၤတမံၤလၢလၢအသိး, တာ်ခွဲးတာ်ယာ်အိၣ်စ့ၤဒိၣ်မးလၢကသံၣ် ဆဲးဒီးသဒါတာ်ခီဆါထီၣ်တၢ်တဘၣ်လီၢ်သ့ၣ်တာ်ခီဆါလၢအနးနးကလဲၣ်, တာ် ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးနးနးကလဲၣ်အဂၤတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တုၤလၢတာ်သံန့ၣ်လီၤ.

၅. တာ်ကီၢ်တၢ်ခဲနးနးကလဲၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်တခီလဲၣ်.

တာ်တဘၣ်လီၢ်သ့ၣ်တာ်ခီဆါ အိၣ်ထီၣ်သ့ဖဲပှၤလၢအဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒါတာ်ခီဆါလီၢ် လၢတာ်ဆါဟံၣ်ကသံၣ်ဒီးသဒါတာ်ခီဆါခံန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ထံၣ်တာ်တဘၣ်လီၢ်သ့ၣ်တာ်ခီ ဆါနးနးကလဲၣ်အပနီၣ်တဖၣ် (တာ်ဖဲးဘၣ်ကပြုထီၣ်, မဲၣ်ဒီးကီၢ်ဘိညိးထီၣ်, တာ်ကသါကီၢ်ခဲ, သးစံၣ်ချ့, ခိၣ်မူၤခိၣ်တယုၤ, မ့တမ့ၢ် တာ်ဂံၢ်ဘါစါ) န့ၣ်, ကိး ၉-၁-၁ ဒီးမၤပှၤအှၢၤန့ၢ်ဆါဟံၣ်အဘူးကတၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တာ်ပနီၣ်အဂၤလၢန့ၢ်ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, ကိးပှၤလၢအဟ့ၣ်လီၤန့ၢ်တာ်အိၣ် ဆူၣ်အိၣ်ချ့တာ်ကွၢ်ထွဲတာ်မၤစၢၤန့ၣ်တက့ၢ်.

တာ်တဘၣ်လီၢ်ဒီးသ့ၣ်တာ်ခီဆါတဖၣ်တာ်ကြၢးဟ်ဖျါထီၣ်ဆူ တာ်ဟ်ဖျါထီၣ် တာ်တဘၣ်လီၢ်ဒီးသ့ၣ်တာ်ခီဆါတာ်မၤအကျဲသန့ (VAERS) န့ၣ်လီၤ. နပှၤဟ့ၣ် တာ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တာ်ကွၢ်ထွဲတာ်မၤစၢၤအါတက့ၢ်ကတီၣ်ဖျါထီၣ်တာ်ဟ်ဖျါ အံၤ, မ့တမ့ၢ် နမၤတာ်အံၤလၢန့ၢ်ကစါဒ်န့ၣ်လီၤ. လဲၤကွၢ်ဖဲ VAERS ပှၤယဲၤသန့ဖဲ www.vaers.hhs.gov မ့တမ့ၢ် ကိး ၁-၈၀၀-၈၂၂-၇၉၆၇ န့ၣ်တက့ၢ်. VAERS န့ၣ်ထဲဒ်လၢတာ်ဟ်ဖျါထီၣ်တာ်တဘၣ်လီၢ်တာ်ခီဆါတဖၣ် အဂီၢ်စိး, ဒီး VAERS ပှၤမၤတာ်ဖိတဖၣ်တဟ့ၣ်လီၤန့ၢ်ကသံၣ်ကသီတာ်ဟ့ၣ် ကူၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၆. ထံကီၢ်ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒါတာ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးတာ် ဟ့ၣ်တာ်မၤစၢၤတာ်တီၢ်ကျဲၤ

ထံကီၢ်ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒါတာ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးတာ်ဟ့ၣ်တာ်မၤစၢၤတာ်ရဲၣ်တာ် ကျဲၤ (VICP) မ့ၢ်ဖဲဖဲဒ်ရဲၣ်တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤလၢဘၣ်တာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ လၢကဟ့ၣ်မၤစၢၤပှၤလၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးလၢတာ်ဆဲးကသံၣ် ဒီးသဒါတာ်လီၤဆဲးတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လဲၤကွၢ်ဖဲ VICP ပှၤယဲၤသန့ ဖဲ www.hrsa.gov/vaccinecompensation မ့တမ့ၢ် ကိး ၁-၈၀၀-၃၃၈-၂၃၈၂ လၢကမၤလိဘၣ်ဃးဒီးတာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤဒီးဘၣ်ဃးဒီး တာ်ဟ်ဖျါထီၣ်တာ်ယုထီၣ်န့ၣ်လီၤ. အိၣ်ဒီးတာ်ဟ်ပနီၣ်တာ်ဆါကတီၢ်လၢ ကဟ်ဖျါထီၣ်တာ်ယုထီၣ်လၢတာ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၇. ယမၤလိအါထီၣ်တာ်အံၤကသ့ၣ်လဲၣ်.

- သံကွၢ်နပှၤဟ့ၣ်လီၤတာ်ကွၢ်ထွဲတာ်မၤစၢၤ.
- ကိးနလီၢ်ကဝီၤ မ့တမ့ၢ် ကီၢ်စဲၣ်တာ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဖဲကျဲၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- လဲၤကွၢ်တာ်အိၣ်တာ်အိၣ်ဒီးကသံၣ်ကသီတာ်ပၤတာ်ဆုၢ် (Food and Drug Administration (FDA)) အပှၤယဲၤသန့လၢ ကသံၣ်ဒီးသဒါတာ် တာ်ထၢန့ၣ်ဟ်အီၤဒီးတာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤအဂၤတဖၣ်ဖဲ www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines.
- ဆဲးကျဲၤ တာ်ဖိၣ်ဂါတာ်ဆါဒီးတာ်ဟ့ၣ်တာ်ဒီးသဒါထဲထၢၣ် (Centers for Disease Control and Prevention (CDC))-
 - ကိး ၁-၈၀၀-၂၃၂-၄၆၃၆ (1-800-CDC-INFO) မ့တမ့ၢ်
 - လဲၤကွၢ်ဖဲ CDC အပှၤယဲၤသန့ www.cdc.gov/vaccines.

Karen translation of the HPV Vaccine VIS provided by St. Peter's Health Partners, Albany, NY